

dr. Melita Kukovec
Oddelek za anglistiko in amerikanistiko
Filozofska fakulteta Maribor
Koroška cesta 160
2000 Maribor

RECENZENTSKO MNENJE

Harmonize 3

Avtor: Paul A **Davies**

Premikanje začetka poučevanja tujega jezika v zgodnejše obdobje prinaša nove izzive tudi ob zaključku tretjega triletja osnovnošolskega izobraževanja. Pričujoče učbeniško gradivo z dvigom zahtevnosti na stopnjo B1 omogoča prilagajanje tako nastalim razmeram. S posodabljanjem učnih načrtov za osnovno šolo se smernice za oblikovanje učnih gradiv in pouka niso bistveno spremenile, drugače pa so zastavljeni pričakovani učni dosežki in večje so zahteve po vključevanju sodobnih interaktivnih tehnologij, medpredmetnih, medkulturnih in nacionalnih vsebin. Učbenik ostaja temeljni učni vir in osnovno učno sredstvo pri pouku tujega jezika in prav zato je pomembno, da je z učnim načrtom kar najbolj usklajen. Z izbranim učbenikom moramo doseči standarde znanja, oziroma pričakovane dosežke, ki jih predpisuje veljavni učni načrt, učbenik mora biti usklajen s cilji in predlaganimi vsebinami, omogočati mora doseganje ključnih kompetenc, biti mora prilagojen razvojni stopnji učencev, jezikovno pravilen, skladen z znanstvenimi pedagoško-psihološkimi spoznanji stroke in didaktično-metodično sodobno zasnovan. S temi kriteriji v mislih sem ocenjevala ustreznost obravnavanega gradiva.

V pregled sem dobila učbenik, priločnik za učitelja in delovni zvezek z bogato spletno podporo (*Oxford English Hub*) z vajami za utrjevanje besedišča, slovnice ter jezikovnih zmožnosti, ki omogočajo tudi samostojno raziskovanje in učenčevo delo doma, učiteljem pa ponujajo veliko število testnih nalog in dodatnih učnih gradiv ter module za strokovni razvoj.

Struktura in vsebina učbenika

Učbenik smiselno nadgrajuje predhodno stopnjo. Poleg uvajalne enote (*Welcome*) ga sestavlja še 8 podobno strukturiranih enot z jasno navedenimi učnimi cilji (*Unit objectives* + za vsako posamezno uro tudi *Lesson objectives*) in oznakami za delo z besediščem, s slovnimi strukturami ter vsemi štirimi jezikovnimi spretnostmi. Ker učbeniško gradivo podpira

sodelovalno učenje, v vsaki enoti učenci izdelajo projektno delo: plakat z nasveti kako preživeti najstniška leta, prospekt za virtualno potovalno agencijo, drevo želja, napovednik za film, promovirajo idejo za novo aplikacijo, ki bi olajšala življenje, oblikujejo predstavitev svojega junaka za klub navdušencev, predstavijo ideje in ustvarjalne umetnosti, ki naredijo svet boljši in lepši, posnamejo dokumentarni video in napišejo uvodno in zaključno spremljevalno besedilo. Pri tem jih usmerjajo in jim odlično pomagajo: *Project Builder* z domiselno oblikovanimi petimi koraki in vodeno refleksijo, *Project coach* video in za vsak posamezni korak v projektu izpostavljene projektne spretnosti (*Project skills*), izbrane ključne fraze in priprava na predstavitev projekta sošolcem. Projekti so zelo sistematično in smiselno vodeni, tako za učence kot za učitelje. V projektne dnevniku (*Project Log*), kjer je zbranih vseh 8 projektov, je zelo dobrodošla rubrika *Teacher check + Teacher comments*, ki spodbuja učence k sprotne delu in jim daje povratne informacije o tem, kako učitelj vrednoti njihovo delo pri vsaki od enot.

Vsaka prva ura v enoti se začne z ogrevalno dejavnostjo, povezano s sugestivnim slikovnim gradivom, ki je osnova za personalizirano nalogo, kjer učenci prenesejo model na primere iz svojega življenja. Nato si ogledajo tematsko povezan video posnetek (vlog), ki lahko služi kot primer naloge v projektne delu. Temu sledi ura, v kateri spoznajo s temo povezano besedišče, razvijajo eno od življenjskih spretnosti (*Life Skills*) in miselne sposobnosti v rubriki *Think*. Naslednja ura na osnovi induktivnega pristopa osvetljuje predhodno uporabljeno slovnično strukturo ter navaja učence na preverjanje poznavanja tega dela slovnice (*Check it!*) v rubriki *My Grammar Reference&Practice 0-8* na koncu knjige. Četrto učno uro učenci razvijajo bralne zmožnosti in s pomočjo pred-bralne dejavnosti in rubrike *Skill up!* uporabljajo ustrezno bralno tehniko. V peti učni uri je poudarek na razvijanju slušnega razumevanja. Pred-poslušalna dejavnost je povezana s slikovnim gradivom, v rubriki *Skill up!* pa najdejo napotek za izboljšanje slušnih spretnosti. Šesta učna ura je na osnovi dramatiziranega video posnetka ob uporabi funkcionalnega jezika namenjena razvijanju govornih zmožnosti in v njej se vedno osvetli tudi eden od problemov pri izgovarjavi ali naglaševanju, sedma pa sistematičnemu razvijanju pisnega sporočanja. V ogrevalni dejavnosti najdejo dober model, v rubriki *Skill up!* pa zelo uporabne nasvete za razvijanje pisnih zmožnosti.

Vsaka enota se zaključi s projektom v šestih korakih: najprej s pomočjo projektne dnevnika preverijo, ali imajo vse potrebne sestavne dele, si izmenjajo podatke in ponovijo učno snov. Nato preberejo nasvete za razvijanje projektne spretnosti in si ogledajo video z napotki ter se na osnovi tega odločijo, kaj bodo v projekt vključili. Pri tem si pomagajo z naborom ključnih fraz in nato začnejo ustvarjati svoj projekt. Pripravijo predstavitev projekta, nato pa prisluhnejo še predstavitev sošolcev. V zadnji nalogi enote ovrednotijo tudi predstavitev sošolcev v

drugih skupinah in na koncu samoevalvirajo delo v projektu na treh področjih: podpora in sodelovanje, ustvarjalnost in sporazumevanje ali komunikacija, vedno z osredinjenjem na pozitivno plat izkušenj in z razmislekom o tem, kaj lahko še izboljšajo.

Učenci slovnične strukture najprej spoznajo in uporabijo v smiselnem kontekstu, nato pa pravila preverijo v *My Grammar Reference&Practice*, ki ponuja preproste in razumljive razlage ter nekaj vodenih vaj. Nato se v učbeniku in delovnem zvezku vrnejo na bolj produktivne naloge. V elektronski verziji učbenika bi rada pohvalila novost, da pri slovničnih vajah, ki so tradicionalno samo v pisni obliki, obstaja še zvočni posnetek, tako da učenci vadijo tudi ustno obliko. V delovnem zvezku je na koncu vsake enote v rubriki *Review* priprava na preverjanje znanja in v *Language summary* povzetek ključnega besedišča in slovnice.

Učenci najprej v uvajalni enoti skozi igro ponovijo slovnične strukture in besedišče s področja izražanja čustev, športa, prostočasnih dejavnosti, nasprotnopomenk ter pridevnikov za opis osebnostnih lastnosti. Nato utrjujejo modalne glagole za izražanje obveznosti in prepovedi za sedanost in preteklost, modalna glagola *should* in *ought to* za dajanje nasvetov, primerjajo rabo oblik za izražanje prihodnjih dejanj (*will, going to, Present Simple, Present Continuous*), ponovijo pogojnik za prihodnost (*First Conditional*) in se naučijo pogojnike za sedanost (*Second Conditional*). Spoznajo nedoločne zaimke in strukturo *used to* ter primerjajo rabo splošnega in opisnega preteklika (*Past Simple vs Past Continuous*), se naučijo najbolj pogosto rabo sedanjega preteklika (*Present Perfect*) in predpreteklik (*Past Perfect*) ter spoznajo pasivni glagolski način. Na tej stopnji se naučijo uporabljati sobesedilo za razumevanje novih besed, oblikovati priporočila, izražati želje, opisovati dogajanje, težave, iskati pojasnila, prepričevati, sprejemati in zavračati mnenja, ločevati med dejstvi in mnenji, izražati čustva s pomočjo naglaševanja in na različne načine izraziti domneve..

V pisnih nalogah se posvetijo pisanju sporočila, prošnje, poročila, formalnega pisma, neformalnega elektronskega sporočila, filmskega scenarija za napovednik, reklamnega oglasa, življenjepisa, kratkega za in proti eseja ter scenarija za dokumentarni video. V delovnem zvezku so v rubriki *Writing workshop* odlična navodila z izborom uporabnih jezikovnih fraz (*Useful Language*). Pohvale vredno je, da so vaje raznolike, personalizirane in da dosledno vključujejo tako govorne kot pisne naloge, v katerih učenci naravno uporabljajo raznoliko besedišče in izbrane slovnične strukture ter da z njimi razvijajo tudi digitalne spretnosti.

Uporaba učbenika omogoča tudi diferenciacijo. Vaje delovnem zvezku so označene z eno do tremi zvezdicami glede na zahtevnost. Na portalu *Oxford English Hub* so naloge na treh različnih nivojih: osnovni, srednji in višji izziv, ki omogočajo lastno izbiro in se tako prilagajajo raznolikim

potrebam učencev. Na koncu učbenika je 5 dodatnih tematskih enot za razvijanje medkulturnih zmožnosti: *A Football stadium* in nogometni/športni navdušenci, *Manhattan* in življenje v velikem mestu, *Community Garden* in prostovoljno delo v skupnih vrtovih ali družabnih centrih, *Canary Wharf* in zgodovinske spremembe v Londonu ter *Natural History Museum of Ireland* in skrb za ohranjanje narave, kjer najprej v rubriki *Think* ugotavljajo, kaj o temi že vedo, nato v rubriki *Explore* s pomočjo interaktivnih vsebin pridobivajo nove informacije in v rubriki *Reflect on culture* razmišljajo, kakšne so prednosti in slabe strani navdušencev, prednosti in slabosti življenja v New Yorku, kako skupinski vrtovi pripomorejo družbi, kako se spreminjajo pogoji za življenje in kako lahko ljudi izobrazimo, da ne bodo poškodovali narave. Tudi tukaj jih rubrika *Look up!* navaja, da sami po svoji izbiri na spletu poiščejo zelene ali potrebne informacije in jih nato predstavijo sošolcem.

V vsaki enoti učenci razvijajo vse jezikovne zmožnosti: tako slušno kot bralno razumevanje ter govorno in pisno sporočanje. Učenje je osredinjeno na sodelovanje in komunikacijske procese. Dejavnosti so jasno razdeljene na vedno bolj zahtevne stopnje, jezikovne spretnosti se med seboj prepletajo in dopolnjujejo. Besedila so izvirna, sodobna, prilagojena starosti učencev in niso predolga, spremljajo pa jih sistematične in smiselne vaje v papirni in v elektronski obliki. Besedišče je uporabno, skrbno izbrano in celovito obdelano, saj nove besede spoznajo v primernem in tipičnem kontekstu, na osnovi vzorcev iz vsakdanjega življenja. Učenci imajo veliko priložnosti, da besedišče vadijo in utrjujejo v različnih smiselnih novih situacijah.

Sklepna ugotovitev:

Učbenik ***Harmonize 3*** je zasnovan na sodobnih didaktičnih dognanjih o usvajanju tujega jezika, v skladu s SEJO razvija vse ključne kompetence in jezikovne zmožnosti, s svojo kompleksnostjo pa uspešno poskrbi za prilagajanje različnim sposobnostim in potrebam učencev. Omogoča sistematično utrjevanje in aktiviranje pridobljenega znanja, v ospredje postavlja sodelovalno učenje v skupinah, ki razbremenijo stresne pritiske, pri tem pa daje vsakemu posameznemu učencu možnost, da poskrbi za svoje potrebe in sprosti svojo ustvarjalnost ter pridobi spretnosti za delo na projektih. Gradivo spodbuja motiviranost in omogoča sprotno samovrednotenje doseženega znanja. V dodatnih spletnih gradivih lahko učenci najdejo potrebne izzive za obvladovanje novih znanj in za življenje potrebnih spretnosti. Zasnova učbenika omogoča zadovoljivo in sistematično obnavljanje naučenega gradiva, saj se učna snov smiselno ponavlja in nadgrajuje. Predviden način dela ob uporabi sodobne tehnologije in smiselnih nalog se dobro prilagaja zahtevam in posebnostim današnjih učencev. Učbenik je vsebinsko sodoben in bogat, oblikovno pester in učencu ter učitelju prijazen. Menim, da učbeniško gradivo ***Harmonize 3*** ustreza zahtevam, ki jih predpisuje veljavni učni

načrt za poučevanje angleščine v 9. razredu osnovne šole, saj je sodobno zasnovano učno gradivo, ki bo učence pritegnilo in jim dalo občutek, da se učijo uporabnega jezika na prijeten način in da lahko v učenju jezika uspešno napredujejo. Omogoča jim, da uporabijo različne učne strategije in jih pripravi na rabo angleščine v raznolikih življenjskih situacijah, predvsem pa jih navaja na razmišljanje, posredovanje informacij ter vrednotenje znanja in načinov učenja. Ocenjujem, da učbenik **Harmonize 3** omogoča zanimiv pouk, zabavno in uspešno učenje angleškega jezika ter priporočam njegovo potrditev.

Maribor, december 2023

